

דברי תורה

מאת כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

שנאמרו בסעודה שלישיית פרשת אחרי תשפ"ב לפ"ק

בעיר פאלם ספרינגס

יוצא לאור ע"י מכון מעדני מלך ווען - גליון אלף רפ"ט

ונראה דהנה אחר מיתת נדב ואביהוא אמר משה לאהרן, הוא אשר דבר ה' לאמור, בקרובי אקדש, ועל פני כל העם אכבד (ויקרא יג-ע"כ). וברש"י היכן דיבר, ונועדתי שמה לבני ישראל ונקדש בכבודי (שמות כט-מג), אל תקרי בכבודי אלא במכובדי (ויקרא יב-ב) ע"כ. ויתכן לומר עוד, דכיון דפרשת אחרי מות נאמרה למשה באותו יום, אולי נאמר לו זאת תיכף אחר מיתתם קודם שדיבר משה לאהרן, ואז הודיע לו ה' 'בקרבתם לפני ה' וימותו', שסיבת מיתתם היתה קרבתם למקום. וזהו שאמר לאהרן, הוא אשר דבר ה' 'בקרובי אקדש'.

ואמרו שוב (שם) אמר לו משה לאהרן, יודע הייתי שיתקדש הבית במיודעיו של מקום, והייתי סבור או בי או בך, עכשיו רואה אני שהם גדולים ממני וממך. ועל פני כל העם אכבד, כשהקב"ה עושה דין בצדיקים מתיירא ומתעלה ומתקלס, אם כן באלו, כל שכן ברשעים ע"כ.

וביאורו הוא, כי גודל החטא ועונשו אינו שוה אצל כל אדם, כי הקב"ה מדקדק עם חסידיו אפילו כחוט השערה שנאמר (תהלים נג) וסביביו [צדיקים הדבקים בו]

וידבר ה' אל משה אחרי מות שני בני אהרן בקרבתם לפני ה' וימותו, ויאמר ה' אל משה דבר אל אהרן אחיך ואל יבא בכל עת אל הקודש וגו' (טו-א). באור החיים הק' דקדק כמה דקדוקים, וזה לשונו, וידבר ה' וגו', צריך לדעת מה נאמר לו בדיבור זה. ב' לאיזה ענין ישמיענו הכתוב היות דיבור זה אחרי מות, מה לי אחר מה לי קודם. ג' למה הוצרך לומר בקרבתם וגו', אם להודיע שמתו בשביל שנתקרבו לפני ה', הלא כבר הודיע הדבר במקומו (י-יא) ויקריבו אש זרה וגו', ושם הוא יותר מפורש הדבר ממה שכתוב כאן בקרבתם, שאין ידוע מה הוא העון שעשו בקריבה זו שעליה מתו. ד' אומרו וימותו מיותרת אחר שהתחיל לומר אחרי מות וגו' ע"כ.

ובגמרא (גיטין ס.) אמר רבי לוי שמונה פרשיות נאמרו ביום שהוקם בו המשכן, אלו הן, פרשת כהנים וכו' פרשת אחרי מות וכו' ע"כ. ואם כן נאמרה פרשה זו באותו יום שמתו נדב ואביהוא. והקשו התוספות שם, מהא דאיתא במדרש (ב"ר מד-ה), דאיכא למאן דאמר אחר סמוך ואחרי מופלג, וקשה מאחרי מות, דבו ביום היה ע"ש.

קול רנה וישועה באהלי צדיקים

ברגשי גיל ושמחה ומתוך שבח והודי' להשי"ת, הננו מגישים מעומקא דליבא, ברכת מזל טבא וגדיא יאה, קדם עטרת ראשנו

~ כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א ~

לרגל השמחה השרויה במעונו באירוסי נכדו החתן הרב יחזקאל שרגא שליט"א

בן לבנו הרה"ג רבי יואל משה מרדכי שליט"א ר"מ בשיבתינו הק' וחתן כ"ק אדמו"ר מוויזניץ ב"ב שליט"א

עב"ג בת הגה"צ רבי קלמן יהושע באב"ד שליט"א - אב"ד דראהביטש

יהא רעווא שיזכה לשובע שמחות ורב תענוג ונחת דקדושה מכל יו"ח מתוך בריות גופא ונהורא מעליא עד ביאת גוא"צ בב"א.

נשערה מאד [לשון חוט השערה] (בבא קמא נ.). ואמרו (בבא מציעא לג:) הגד לעמי פשעם ולבית יעקב חטאתם (ישעיה נח-א) [עמי דהיינו תלמידי חכמים, את חטאתם אני קורא פשע] אלו תלמידי חכמים ששגגות נעשות להם כזדונות ע"ש. הרי דלפי גודל מעלתו של האדם, החטא אצלו חמור יותר. וכמו כן לפי קדושת המקום ערך החטא יותר, ואינו דומה חוטא בפלטיין של מלך מהחוטא חוצה לה, וכמו שנאמר בפרשתנו, ולא תקיא הארץ אתכם בטמאכם אותה (יה-כח).

והנה חטא נדב ואביהוא היה חטא דק דק כשערה, אך בהיות שהם היו קרובי ה', ומה גם שירדה שכינה כעת לשכון בתחתונים, ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם, על כן נענשו במיתה תיכף ומיד על חטא של חוט השערה. ומוזה הכירו כל ישראל שנתקדש כעת המשכן לדירתו של מקום, והחטא בפלטיין של מלך חמור מאד. וזהו שאמר לו ה' בקרובי אקדש, שיתקדש הבית במיודעיו של מקום, כאשר יראו שעל חטא קל פגעה תיכף מדת הדין, יכירו בקדושת המקום ששורה בה שכינה.

והנה כאשר מתו נדב ואביהוא חלשה דעתו של משה ואהרן וכל ישראל, הלא הם קדושים וטהורים, איך יתכן שיחטאו בחטא עצום כזה אשר עברו יתחייבו מיתה, על כן באה דיבור ה' למשה לגלות לו, שחטאתם היתה רק חטא דק מן הדקה, ורק בשביל שסביביו נשערה מאד, ובקרובי אקדש. וגם כי חטאתם היתה כעת בפלטיין של מלך, ששרתה שכינה אז למטה, על כן פגעה בהם מדת הדין. ואדרבה רק משום גודל מעלתם נעשה זאת. ואחרי מות שני בני אהרן בא הדיבור למשה להודיע לו סיבת מיתתם, שרק 'בקרבתם לפני ה' וימותו', שהם במעלתם קרובי ה', וכעת היו בפלטיין של מלך לפני ה', על כן נענשו תיכף במיתתם.

*

אך יש לומר עוד, דהנה במתן תורה כתיב, ואל אצילי בני ישראל לא שלח ידו, ויחזו את האלקים ויאכלו וישתו (שמות כד-יא), וברש"י ואל אצילי, הם נדב ואביהוא והזקנים. לא שלח ידו, מכלל שהיו ראויים להשתלח בהם יד. ויחזו את האלקים, היו מסתכלין בו בלב גס מתוך אכילה ושתיה (תנחומא בהעלותך טו) ע"כ. וכן הוא במדרש רבה בפרשתנו (כ-ו), אמר רבי פנחס מכאן שהיו ראויין להשלחת יד וכו', אמר הקב"ה אם אני הורגן עכשיו הריני מערבב שמחת בני זו התורה וכו' ע"כ. ולכאורה יש להבין דאם לא רצה ה'

לערבב שמחת התורה, למה המתין ה' להמיתם ביום הקמת המשכן, שהיתה שמחה לפניו ביום שנבראו בו שמים וארץ (מגילה י:), והיה לו להמיתם תיכף אחר מתן תורה. ונראה דהיה בזה חסד עצום מאת ה', כי המשכן היה צריך להתקדש במיודעיו של מקום, וסבור משה או בי או בך. ואלמלי מתו נדב ואביהוא קודם הקמת המשכן, היה מתקדש הבית במשה או באהרן, וחס ה' עליהם ועל ישראל, ואיחר מיתתם של בני אהרן ליום הקמת המשכן, שבלאו הכי כבר נגזר דינם מקדם, ובזה זכו שלא יצטרך הבית להתקדש במשה או באהרן.

על כל פנים מיתתן של נדב ואביהוא היה מוטל על ראשם מעת שחטאו במתן תורה, ויחזו את האלקים. ולא עוד, אלא שעונש זו היתה עליהם עוד מסיבה אחרת, כמבואר ברש"י (ויקרא י"ב) וידבר משה אל אהרן ואל אלעזר ואל איתמר בניו הנותרים, וברש"י מן המיתה, מלמד שאף עליהם נקנסה מיתה על עון העגל, הוא שנאמר (דברים ט-כ) ובאהרן התאנף ה' מאד להשמידו, ואין השמדה אלא כלוי בנים, שנאמר (עמוס ב-ט) ואשמיד פריו ממעל, ותפלתו של משה בטלה מחצה, שנאמר (דברים ט-כ) ואתפלל גם בעד אהרן בעת ההיא (ויק"ר י"ה) ע"כ.

והנה באור החיים הק' פירש, ושם איש ישראל המוכה אשר הכה את המדינית וגו' (במדבר כה-יד). וז"ל צריך לדעת למה כפל לומר המוכה אשר הוכה, ולא הספיק באחת מהנה. אכן יתבאר הענין על פי דבריהם שאמרו (ברכות יח:) שהרשעים בחייהם קרויים מתים. והטעם הוא לפי שכח הרע שהוא בחינת המת דבוקה בהם וכו'. והנה זה אשר בעל ארמית השחית נפשו בפגעו בה, והנה הוא מוכה מכת מות קודם שהרגו פנחס, והוא מה שנתכוון הכתוב לומר ושם איש ישראל המוכה אשר הוכה וגו', כנגד הכאת הנפש אמר ושם איש ישראל המוכה, שמעת אשר געל נפשו ובא עליה הוכה מכת נפש הישראלית, שהיא כינוי נפש קדושה הנקראת ישראל, וכנגד הריגתו שהרגו פנחס אמר אשר הוכה את וגו' כאומרו (כה-ח) וידקור את שניהם ע"כ. הרי לנו כי האדם בעת שחוטא הוא כבר קרוי מת, כמו רשעים בחייהם, אך גמר מיתתם גם מגופם, זה מתהווה אחר כך במיתתם כדרך כל הארץ.

ובבוצינא דנהורא פירש הכתוב (שמות לא-יד) מחלליה מות יומת, כי כל העושה בה מלאכה ונכרתה הנפש ההוא. דלכאורה הלא פיקוח נפש דוחה שבת, ומדוע יהרג

וכתוב במהרש"א שם, ובספר ישן מצאתי וזה לשונו, נכנסו לפרדס החכמה, והיא חכמת אלקות, בן עזאי הציץ ומת, מתוך שדבקה נפשו באהבה רבה דבקות אמיתי בדברים עליונים שהם יסודה, והציץ באור הבהירה, נתפרדה מן הגוף ונתפשטה מכל מקרי הגוף, באותה שעה ראתה מנוחה כי טוב ולא שבה עוד למקומה, וזו מעלה גדולה, על כן נאמר יקר בעיני ה' וגו' ע"כ. הרי לנו שבן עזאי מגודל התענוג ודביקותו באהבה, בחרה נשמתו במנוחת העולם העליון ולא שבה לעולם הגשמי. וזהו ענין מיתת נשיקה (ברכות ח.), כמבואר באור החיים הק' (ויקרא כו-יא) וסוד מיתת נשיקה, כי הנפש כשמרגשת בקריבת אור הנערב אצלה, תכסוף ותנתק ממקומה להדבק בשכינה, ולעוצם התאוה יתרבה העריבות על הרגשת הפרידה ולא תרגיש בו, ולא ישאר ההרגש אלא מהערב ע"כ.

ועל דרך זה היה בנדב ואביהוא בעת מתן תורה, ויחזו את האלקים, ומרוב דביקותם ותענוגם כאילו אכלו ושתו, יצאה נשמתם, על דרך שהיה בבן עזאי, אמנם לא רצה ה' לערבב אז שמחת התורה, על כן החיה אותם ולא מתו. אמנם שילם ה' להם מיתת נשיקה זו בעת גילוי השכינה בהקמת המשכן, דכתיב שם וירא כבוד ה' אל כל העם (ט-כג), ואז מרוב דביקותם יצתה נשמתם. וכמו שפירש באור החיים הק' בקרבתם לפני ה' וימותו, פירוש שנתקרב לפני אור העליון בחיבת הקודש, ובוזה מתו, והוא סוד הנשיקה שבה מתים הצדיקים, והנה הם שוים למיתת כל הצדיקים, אלא שהפרש הוא שהצדיקים הנשיקה מתקרבת להם ואלו הם נתקרבו לה, והוא אומרו בקרבתם לפני ה'. ואומרו וימותו בתוספות וא"ו, רמז הכתוב הפלאת חיבת הצדיקים, שהגם שהיו מרגישים במיתתם לא נמנעו מקרוב לדביקות נעימות עריבות ידירות חביבות חשיקות מתיקות עד כלות נפשותם מהם ע"ש.

וזהו הדיבור שאמר ה' למשה, 'אחרי מות שני בני אהרן', יש כבר זמן מופלג מעת שמתו בפועל שני בני אהרן בעת ויחזו את האלקים, אלא שלא לערבב שמחת התורה החיה אותם. אבל כעת שילם להם תשוקתם, ו'בקרבתם לפני ה' וימותו'.

*

והנה אמרו במכילתא, דבר אל אהרן אחיך ואל יבא בכל עת אל הקודש, אהרן בכל יבא אבל אין משה בכל יבא ע"כ. ויש להבין טעם הדבר מאי שנא משה מאהרן בזה,

על חילול שבת. אלא הפירוש הוא כך, דידוע שאם אדם מחלל שבת, אזי נכרת הנפש משורשה, לפי זה גברא קטילא קטל. וזהו פירוש הפסוק מחלליה מות יומת, ואם תאמר הלא פיקוח נפש דוחה שבת, על זה אמר כי כל העושה בה מלאכה ונכרתה הנפש ההוא, אם כן הוא ממילא כנהרג, ולכן נידון במיתה, כי אין כאן פיקוח נפש ע"כ.

והנה הא דכתיב בהו ויחזו את האלקים ויאכלו וישתו, חטא זה לא ידע ולא הכיר אלא הקב"ה, והיה נעלם זאת ממש ואהרן וכל ישראל, והקב"ה לא מוציא דבה על ישראל לומר שחטאו, וכמאמרם (סנהדרין יא.) וכי דילטור אני לך הטל גורלות ע"ש. ולא ידע אף אחד כי הם חטאו במתן תורה ונתחייבו מיתה מאז. ומקושש יוכיח שהתורה כסתו (שבת צו.). אך כעת שחלשה דעתו של אהרן ובני ישראל על מיתתם של נדב ואביהוא, למה על ידם דייקא נתקדש הבית, ומה גם שעבור זה היה די בהסתלקות אחד מהם, ולא הוצרכו לשניהם. על כן הודיע ה' למשה על החסד העצום שיש בוזה, שהם נתחייבו כבר למות זמן ארוך קודם לזה, אלא שאיחר אותה ה', שלא יצטרכו משה ואהרן להסתלק כעת ולהתקדש בהם. וזהו שאמר ה' למשה, 'אחרי מות שני בני אהרן, שזה כבר זמן מופלג משעה שחטאו בני אהרן, בעת מתן תורה, אשר מאז פגעה בחינת מיתה בנפשם, ונגזר עליהם מיתה בפועל. ולכן בעת 'קרבתם לפני ה' וימותו', שגם כעת התקרבו לה' באופן שלא נצטוו וימותו.

*

אמנם יש לומר עוד במה שאמר הכתוב ואל אצילי בני ישראל לא שלח ידו, ויחזו את האלקים ויאכלו וישתו. וברש"י מכלל שהיו ראויים להשתלח בהם יד, שהיו מסתכלין בו בלב גס מתוך אכילה ושתיה ע"כ. ולכבודם של הצדיקים הללו יש לומר ויחזו את האלקים למעליותא, וכמו שפירשו חז"ל (ברכות יז.) שהיו נהנים מזיו השכינה [ויאכלו וישתו, שבעו מזיו השכינה כאילו אכלו ושתו] ע"כ. וענינו נראה, דאיתא בגמרא (חגיגה יד.) ארבעה נכנסו בפרדס [עלו לרקיע על ידי שם], ואלו הן, בן עזאי ובן זומא אחר ורבי עקיבא וכו'. בן עזאי הציץ [לצד השכינה] ומת, עליו הכתוב אומר (תהלים קטו-טו) יקר בעיני ה' המותה לחסידיו [הוקשה מיתתו לפניו לפי שמת בחור, ואף על פי כן אי אפשר שלא ימות, משום שנאמר (שמות לג-כ) כי לא יראני האדם וחיו' וכו', רבי עקיבא יצא בשלום ע"כ. ובעין יעקב הגירסא נכנס בשלום ויצא בשלום.

שאינו באיסור בל יבא. ונראה כי הכתוב אומר (ויקרא כו-יא) ונתתי משכני בתוכם וגו', והתהלכתי בתוכם והייתי לכם לאלקים. וברש"י אטייל עמכם בגן עדן כאחד מכם, ולא תהיו מזדעזעים ממני. יכול לא תיראו ממני, תלמוד לומר והייתי לכם לאלקים (תוי"כ ע"כ. וביאר בעבודת ישראל דאיתא במשנה (אבות ג-ב) הוי מתפלל בשלומה של מלכות, שאלמלא מוראה איש את רעהו חיים בלעו, שתתפלל לה' שיתן לכם שלימות של מלכות שמים, דהיינו האהבה וגם היראה בעת שתמליכו אותו בתורה ותפלה ומעשים טובים. שאלמלא מוראה, פירוש שלולא היראה, ותעבדו רק בבחינת האהבה, אז איש את רעהו חיים בלעו, 'איש' רומז להקב"ה, ורעהו זה האדם שעובדו בדביקות ותענוג, ונקרא רעים ואחים להקב"ה כנודע, יהיו 'חיים בלעו', כי מחמת התענוג והדביקות תתפרד הנפש מהגוף לגמרי, ולכן תתפלל גם בעד היראה. וזהו שלומה של מלכות שמים, כי בעל כרחך אתה חי על פני האדמה עד אשר קצב לך ימי חלדך.

ולפי זה ניחא שהקב"ה הבטיח אם בחוקתי תלכו והתהלכתי בתוכם, כלומר יהיה הטיול עמכם בגן עדן, והוא תענוג הנשמות ודביקות הנפלא, ובוזה לא תהיו מזדעזעים ממני, כי אדרבה מגודל רשפי אש תכלה הנפש לבוראה יתברך. יכול לא תיראו ממני, כלומר כיון שלא תיראו ממני תגיעו להתפשטות הגשמית ותהיו אפס ואין, תלמוד לומר והייתי לכם לאלהים, שתהיה עבודת היראה מצורף לבחינת האהבה לצמצם אותה ולהגבילה ע"כ.

והנה אהרן ובניו הם כהנים מסטרא דחסד (שמו"ר ה-י, זוה"ק ח"א טז), שזהו מדת האהבה, על כן אל יבא בכל עת אל הקודש, כי מגודל אהבתם יוכלו להגיע לכלות הנפש, כי יתכן שיחסר מדת היראה לצמצם האהבה. אבל משה רבינו שהלויים מסטרא דגבורות (שם), היה אצלו מדת היראה

לצמצם האהבה, ולכן היה יכול להיות ימים רבים בשמים, ודבר עמו ה' פנים אל פנים כאשר ידבר איש אל רעהו (שמות לג-יא), כי מדת היראה מסטרא דגבורה צמצם הדביקות של האהבה, ולכן אין משה בבל יבא.

וזהו שאמרו על רבי עקיבא 'שנכנס בשלום' ויצא בשלום, ולכאורה כולם נכנסו בשלום אלא שלא יצא בשלום רק רבי עקיבא. אך הכוונה היא, כי ברבי עקיבא התמוג מדת היראה והאהבה יחד, שזהו בחינת שלום, שלומה של מלכות, וכיון שנכנס במדה זו על כן יצא בשלום. לא כן היו חבריו, שלא נכנסו בשלום, רק במדה של אהבה, על כן לא יצאו בשלום.

ומצינו במשה בעת שנגלה לו ה' בסנה, ויאמר אנכי אלקי אביך אלקי אברהם אלקי יצחק ואלקי יעקב ויסתר משה פניו כי ירא מהביט אל האלקים (שמות ג-ו). ובגמרא (ברכות ז.) בשכר כי ירא מהביט, זכה לתמונת ה' יביט (במדבר יב-ח) ע"כ. ולפי מה שנתבאר הכוונה, כי היות שהיה אצל משה מדת היראה כי 'ירא' מהביט, על כן אין לחשוש שמגילוי ה' אליו יבוא לידי כלות הנפש מגודל אהבת דביקות ה', כי היראה מצמצם האהבה, ולכן זכה לתמונת ה' יביט, אהרן בבל יבא ואין משה בבל יבא.

ויש בזה מוסר השכל על מעלת שמירת העינים, אשר מי שירא להביט, זוכה אחר כך להארת עינים בתורה ועבודה, שתורתו מתברכת ומשתמרת. והרי משה היה ירא מהביט גם על השכינה, שלא יבוא לידי זלזול לזון עיניו בחיסור מדת היראה, וזכה עבור זה לתמונת ה' יביט, הרי על אחת כמה וכמה, השומר עיניו מלראות ברע, שעניו מאירות אחר כך בעיני השכל ברוחניותו.

הגליון הזה נתנדב על ידי				
מוה"ר ר' עמרם הירש הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו באירוסו בנו החתן שלמה נ"ו למז"ט	מוה"ר ר' אברהם אביש הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו באירוסו בתו למזל טוב	מוה"ר ר' וואלף שפיערער הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו באירוסו בתו למזל טוב	הרב ר' משה יואל גרעטנער שליט"א לרגל השמחה השרויה במעונו באירוסו בתו למזל טוב	הרב ר' נחמן גרינצווייג שליט"א לרגל השמחה השרויה במעונו באירוסו בנו למזל טוב
מוה"ר ר' חיים הערש שטיינבערג הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו באירוסו בנו למזל טוב	מוה"ר ר' יוסף לינק הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו באירוסו בתו למזל טוב	מוה"ר ר' יושע וואלף גרינפעלד הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו באירוסו בנו למזל טוב	מוה"ר ר' קלמן יואל סופר הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו באירוסו בתו למזל טוב	מוה"ר ר' לוי יצחק דערבארעמדאנער הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו באירוסו בתו למזל טוב
מוה"ר ר' יעקב פרץ היללמאן הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו באירוסו בתו למזל טוב	מוה"ר ר' עזריאל יודא וויטריאל הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו בהולדת בתו למזל טוב	מוה"ר ר' יוסף מרדכי שפיטצער הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו בהולדת בנו למזל טוב	מוה"ר ר' חיים ראובן ב"ר ב"ר ב"ר הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו באירוסו בתו למזל טוב	מוה"ר ר' לוי יצחק דערבארעמדאנער הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו באירוסו בתו למזל טוב
מוה"ר ר' יעקב ב"ר זינגער הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו בהולדת בתו למזל טוב	מוה"ר ר' שמוען פאנגעל הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו בהולדת בנו למזל טוב	מוה"ר ר' ישכר דוב נאה הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו בהולדת בנו למזל טוב	מוה"ר ר' יואל ב"ר שפיטץ הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו בהולדת בתו למזל טוב	מוה"ר ר' יואל ב"ר שפיטץ הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו בהולדת בתו למזל טוב